UNIVERSITY OF AMSTERDAM

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

De Israëlische premier Netanyahu maakt nieuwe vrienden in Midden-Europa

Marácz, L.

Publication date
2017
Document Version
Final published version
Published in
Armex

Link to publication

Citation for published version (APA):
Marácz, L. (2017). De Israëlische premier Netanyahu maakt nieuwe vrienden in Midden-Europa. *Armex*, *101*(5), 11-12.

General rights
It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations
If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: https://uba.uva.nl/en/contact, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, P.O. Box 19185, 1000 GD Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

UvA-DARE is a service provided by the library of the University of Amsterdam (https://dare.uva.nl)

Download date:17 Nov 2026

ONAFHANKELIJK DEFENSIEMAGAZINE
UITGAVE VAN DE KONINKLIJKE NEDERLANDSE VERENIGING 'ONS LEGER'

ARMEX

Meer dan 100 jaar op de bres voor de krijgsmacht

Energie- en waterbesparing bij missies
Hybride Oorlogvoering
Machtsstrijd rond de Golf

101e jaargang oktober 2017 | nummer 5

Column

De Israëlische premier Netanyahu maakt nieuwe vrienden in Midden-Europa

Prof. Dr. László Marácz

De laatste jaren zijn er oplopende spanningen tussen de Europese Unie (EU) en Israël. In de EU is er alom kritiek op Israël vanwege het Palestinabeleid van de joodse staat. Dat is althans de mening van de Israëlische premier Benjamin Netanyahu. Netanyahu die een conservatieve regering leidt, noemt die kritiek een moderne vorm van "antizionisme".

Pikant is dat de Israëlisch premier deze uitspraken deed in de Hongaarse hoofdstad Boedapest waar hij in juli van dit jaar een officieel staatsbezoek bracht. De Hongaarse hoofdstad geldt als de bakermat van het Zionisme. Het idee voor een joods tehuis in Palestina werd er door de Hongaarse jood Theodor Herzl ontwikkeld. Netanyahu werd in Boedapest warm onthaald door zijn Hongaarse gastheer premier Viktor Orbán en de andere drie leiders van de Visegrád samenwerking (de samenwerking tussen Polen, Hongarije, Slowakije en Tsjechië afgekort als V4), de Poolse premier Beata Szydlo, De Slowaakse premier Robert Fico, en de Tsjechische premier Bohuslav Sobotka. De vijf premiers besloten hun samenwerking te bestendigen en volgend jaar de top voort te zetten in Israël.

De Hongaarse hoofdstad Boedapest geldt als de bakermat van het Zionisme

Op ramkoers met de EU

De geopolitieke herordening van Europa ging ook in de zomer van 2017 door. In de Hongaarse hoofdstad Boedapest werd tijdens het bezoek van premier Netanyahu, dat bol stond van historisch en religieus symbolisme, een bondgenootschap gesmeed tussen de V4-landen en Israël. De joodse staat wordt de laatste jaren bekritiseerd door de EU, omdat zij niet wil meewerken aan de tweestatenoplossing voor het Israëlisch-Palestijnse vraagstuk. In steeds meer landen van de EU lijkt er meer draagvlak te komen voor de tweestatenoplossing van dit politieke probleem. Hoewel de eenzijdige erkenning van een onafhankelijke Palestijnse staat in 2014 door Zweden geen massale Europese navolging heeft gekregen, is men in Israëlische regeringskringen extra alert op kritische geluiden die uit Brussel komen. Het mikpunt van deze kritische geluiden betreft het beleid van de conservatieve Israëlische premier Benjamin Netanyahu die zich verzet tegen een tweestatenoplossing. Netanyahu wil niet verder gaan dan autonomie voor de Palestijnen binnen een Israëlische staat. De Israëlische premier verbaasde zich in Boedapest over het gedrag van Europa om hoogwaardige Israëlische technologische innovaties buiten de deur te houden en de invoering hiervan in Europa te verbinden aan politieke concessies die de Israëlische acceptatie van de tweestatenoplossing voor het Palestijnse vraagstuk aangaan.

De Israëlische minister-president Benjamin Netanyahu. Foto: US State Department

Mogherini zou het liefst direct willen overgaan tot de erkenning van een Palestijnse staat

Politieke islam

De tegenspeler van Netanyahu in Brussel is niemand minder dan de Hoge vertegenwoordiger voor Buitenlandse Zaken en Veiligheid van de EU, de socialistische Italiaanse politica Federica Mogherini, die sinds 2014 benoemd is in deze functie. Hoewel Mogherini het liefst direct zou willen overgaan tot de erkenning van een Palestijnse staat naast de bestaande staat Israël, heeft zij haar standpunt in de Brusselse instellingen er nog niet door weten te krijgen. Maar er speelt meer in Brussel en in het hoofd van Mogherini. De Italiaanse marxistische politica vindt ook dat er in de Europese politiek plaats gemaakt moet worden voor de politieke islam. Dit laatste heeft niet alleen de alarmbellen doen afgaan in de Israëlische hoofdstad Tel-Aviv maar ook in de hoofdsteden van de V4-landen. De samenwerking tussen de Visegradlanden beleeft een opbloei na het uitbreken van de migratiecrisis in 2015, waar in groten getale migranten uit vooral moslimlanden in West-Europese staten zijn toegelaten. De V4 wijzen dit Brusselse beleid rigoureus van de hand. Dit

heeft weer geleid tot een zeer gespannen verhouding tussen de Europese Commissie gesteund door het Duitsland van bondskanselier Angela Merkel en een aantal andere staten in West-Europa, die een opendeurbeleid voor migranten zonder bovengrens steunen en de Midden-Europese V4-landen die alleen individuele vluchtelingen willen toelaten.

"V4 oase van rust"

Het zou te simpel zijn om het bondgenootschap dat in deze zomer tussen Israël en de V4 in Boedapest beklonken werd af te doen als een politieke samenwerking, die voor beide partijen voortgekomen is uit frustratie over de samenwerking met de EU. Het Israëlisch-Midden-Europese bondgenootschap heeft zeker ook positieve dimensies. De V4-landen beschouwen het joods-christelijke erfgoed als de wortels van de Europese en hun eigen cultuur. Er is bij de Midden-Europese naties derhalve weinig animo om deze in te ruilen voor een opgelegde Europese identiteit gebaseerd op de fragmentariserende samenlevingen zoals die nu in andere delen van de EU aan het ontstaan zijn. Men beschouwt de aanduiding hiervan in de V4 als 'culturele diversiteit' als een eufemisme. De Midden-Europese staten die een roerige twintigste eeuw hebben doorgemaakt met fascistische en communistische repressie hebben in de nieuwe tijd na de ineenstorting van het communisme behoefte aan stabiliteit en sociale cohesie en staan niet open voor maatschappelijke experimenten, die wel worden aangeduid met de 'sociale, etnische en religieuze fabriek'. Volgens Orbán en de zijnen zijn deze vaag en hebben een onzekere uitkomst. Nog minder behoefte is er aan terroristische incidenten en aanslagen, zoals die West-Europa met de regelmaat van de klok treffen. In de regeringszetels van de V4 constateert men dat wat dat betreft Midden-Europa een 'oase van rust' is in de EU. Het beleid van de V4 is erop gericht deze rust verder te waarborgen.

Volgende V4-top in Israël

Intensivering van de samenwerking met Israël ligt voor de hand omdat het land veel ervaring heeft met de bestrijding van terrorisme van allerlei militante, anti-joodse terreurorganisaties. De afwijzing van Israël door de EU sterkt de V4 in haar overtuiging dat er in Brussel niet genoeg politieke wil is om het hedendaags terrorisme in Europa effectief te bestrijden. In de slotverklaring van de Israël-V4 top werden twee punten extra benadrukt. Ten eerste wordt door beide partijen aangegeven dat de toelating van onechte vluchtelingen tot de EU verhinderd moet worden en ten tweede dat de bestrijding van terrorisme de hoogste prioriteit moet krijgen in Europa. De slotverklaring van de V4-Israël top legt een duidelijke link tussen illegale migratie en de terreuraanslagen in Europa en staat daarmee haaks op het opendeurbeleid van de Europese Commissie en de Duitse bondskanselier Angela Merkel. Interessant is dat de V4-Israël positie in deze kwestie overeenkomt met die van de Amerikaanse president Donald Trump waarmee het Israëlisch-Midden-Europese bondgenootschap een geopolitieke factor van belang is die in Brussel niet kan worden genegeerd.

De Midden-Europese staten hebben een roerige twintigste eeuw doorgemaakt, zoals tijdens de Hongaarse opstand in 1956. Foto: Wikimedia, Házy Zsolt

In 2015 kwamen migranten in groten getale West-Europa binnen. Foto: Wikimedia, Joachim Seidler

In de regeringszetels van de V4 constateert men dat Midden-Europa een 'oase van rust' is in de EU

Checkpoint bij Ramallah. Pemier Netanyahu verzet zich tegen een tweestatenoplossing. Foto: Wikimedia, Czech160

Premier Netanyahu en de regeringsleiders van de V4 tijdens de top in juli. Foto: Government Press Office

De slotverklaring van de V4-Israël top legt een duidelijke link tussen illegale migratie en de terreuraanslagen in Europa